

LIRIKA O JASENOVCU

Dragan Lakićević

Često usnivam sliku u slici:
Nevidljiv grad u ravnici,

Kraj reke koja mirno teče,
Kao da šumi dobroveče!

Nadomak šume, žita i polja,
utihla kao bogomolja.

Samo kad sunce žarko sine
Može se videti iz daljine

ogromni grad: dole kosti,
gore pepeo — do večnosti.

Tu gde usniva i sama reka
Počiva narod pamtiveka —

Pomoren što se zove po ptici,
Po raži, detelini i pšenici,

što se odaziva noći i kiši,
Što je za dlan od sebe viši

*

Dole je smrt, bol i tama,
Muka poniženje, sram i jama,

Gore: duga i kapi rose,
Pčele, zvezde. U senokose

Popali zraci i oblaci,
Sleteli sveci i čarobnjaci.

Iz toga grada s milion duša
Sablast šumori i penuša,

Senke ishode noću po hranu,
A vraćaju se, gladne, danju.

Jedne se penju ka svetlosti,
Druge donose stare kosti.

*

U jednom polju drugo polje,
gde brat brata dva puta kolje:

Jedanput tlači bez potrebe,
Drugi put u njemu bije sebe.

Kada suzu ne vidi žrtvi,
U jednoj smrti po dve smrti.

U sevu noža, u muku metka
ubica nazire svoga pretka.

U ropcu, smrti i nasladi,
Jedan drugome srce vadi.

Unutra mrak i reski krici,
Hiljadu utvara na pozornici

istorije. Dok zvezde vrište
nad neviđenim pozorištem.

I dokle gore oru i seju,
u dubini se magično smeju

duše koje svakoga dana
slave hiljadu rođendana —

teku kroz vreme prošlo —
buduće na pragu groba,
pragu kuće.

*

U mahu malja iza vrata
žrtva prepoznava svoga brata.

Kada mu vidi znak na licu,
žrtva zavoli svog ubicu.

Kada posrne iznemogla,
žrtva nazire budućeg Boga.

Ako joj živjeloj kožu zderu,
ona se vrati u bivšu veru.

Za celu zemlju gozba svečana
kad je leševa puna krečana.

*

Gore grad blešti sve do mora,
Dole zgarište, mračna
komora,

Gore san, a dole jeza,
Zlotvor do zlotvora, knez do
kneza.

Gore grozni doboši biju,
Dole urasta u istoriju

Ceo narod koji se smeje
Plašuć hulitelja i zlodjeje

koji mrze, more i seku
reči čoveka u čoveku.

*

Još su zgrčeni dečji prsti
skupljeni kao kad se krsti.

Ruke čekaju komšije, goste,
da ih blagoslove i oproste.

I oči po travi popadale
Od napora da za sve zahvale.

*

Gore svetli zrno meseca,
Dole miruju smorena deca,

Lišena časti i poruge,
Svisla od gladi i od tuge,

Oteta od majke, u pelenama —
izašla iz bunara i iz jama,

iz vatre, kazana, sa vešala,
ni svoje ime nisu znala.

Sve pokoljenje, celo doba
ostalalo je bez svoga groba.

Bože, u nebo uznesi me —
Gde još gori njihovo ime.

*

Gore kristal čistog vazduha,
Dole tela: uho do uha,

Okolo oka, ruka do ruke,
skeleti, zgoreli, skinuti s kuke

Hrabri i nežni, zlatokosi,
Bogati, ubogi i ponosni.

Gore sunce, a dole žrtve,
Posvuda mrtvi broje mrtve.

Prvi put sam se postideo
Nečeg što nisam pre video.

I prvi put sam mrtav bio
Pre no što sam se i rodio.